

Alimentar-se de ruïnes

A 'En aquest món, per un moment, som grandiosos' d'Ocean Vuong, un jove immigrant i homosexual reflexiona sobre la seva identitat

Publicat per Llegir en cas d'incendi

28/08/2020

Mario Guerrero. Màlaga / @MarioGuerrero_G

Alimentar-se de ruïnes unes vegades sana i d'altres, intoxica. Ocean Vuong (Ho Chi Minh, 1988) ha escrit a *En aquest món, per un moment, som grandiosos* (Anagrama amb traducció de Jesús Zulaika al castellà i Yannick Garcia en català) una oda sanadora a la llibertat, a la supervivència i a la vida, amb la vista posada en els records. L'autor vietnamita ha creat una gran primera novel·la després d'haver publicat el poemari *Cielo nocturno con heridas de fuego* (Vaso Roto), que va rebre diversos guardons. Vuong va emigrar als Estats Units el 1990 i a través de les pàgines d'aquesta novel·la observem a un personatge amb el qual comparteix similituds. Marginat doblement per ser homosexual i immigrant, el narrador-protagonista es desenvolupa en un país que de vegades li és hostil i en una llar on els clarsobscurs marcaran la seva personalitat futura. Aquest és un bon exemple per contemplar des de la comoditat del lector aquestes altres realitats -crues- que la literatura permet reflectir en les seves pàgines. En elles veiem a la mare, a l'àvia i a el pare: un quadre familiar marcat per un passat ple d'espines.

Narrada en primera persona, la novel·la es configura com una carta extensa que el protagonista li escriu a la seva mare, que no sap llegir. En ella, es despulla, s'examina i s'analitza. Cura ferides i desinfecta el passat per seguir cap endavant, sempre cap

endavant. La guerra del Vietnam es conserva amb ressons de napalm i foc en les ments de la seva mare i de la seva àvia, i ell així ho percep i intenta transcriure aquests records dolorosos. Una àvia que va fugir d'un matrimoni concertat amb la seva filla, que anomena Gos Petit al protagonista per una antiga tradició vietnamita i a la qual aquest li treu la neu del cap (les canes). La crueta, la supervivència i la incomprensió de la guerra es fan palpables en els salts en el temps que el narrador realitza per recordar aquelles històries familiars. Tot i la guerra del Vietnam -de la qual n'és producte-i els seus intents per recordar i curar, el narrador assegura que no podem canviar el passat. No obstant això, la violència no pot aspirar a tenir fills: el protagonista no és fill de la violència, sinó de la bellesa. Un personatge que es recorda de nen, patint el maltractament físic i l'esdevenir d'un present neguitós on la seva família intentava obrir-se pas, a el mateix temps que ell comprenia la realitat del món i de la vida.

«La novel·la és també un cant a la mare, una mostra d'amor que no per això deixa enrere la crítica social als Estats Units»

La malenconia, el passat, la lluita i el pas de el temps són elements determinants en el desenvolupament d'aquesta història on el cervol s'erigeix com a símbol del temps, la vida i la mort interrompudes. El narrador també parla de les papallones monarca com aquells ens que només migren un cop perquè la seva esperança de vida no els dóna la possibilitat de fer el camí de tornada. La migració de les papallones monarca com a símil de la migració del protagonista i de la seva mare, és clar. Ell explica la història de la seva progenitora i la dels seus fantasmes. Ho fa de manera que veiem un personatge que es refugia en els llibres i en l'escriptura d'una societat i d'un passat que ressonen eixordadors. Per exemple, quan és un adolescent comença a treballar en una plantació de tabac, on coneix a Trevor, el seu primer amor. Descobreix llavors la seva homosexualitat i passa de ser invisible a detectar que algú el mira i el desitja. No obstant això, també ha de suportar els atacs a l'escola, on aprèn que adjectius com «marieta» són per a la resta de nens alguna cosa semblant a «monstre».

Aquesta novel·la és també un cant poètic a la mare, una mostra d'amor que no per això deixa enrere la crítica social als Estats Units, «un país bonic, segons qui siguis». El dolor, les renúncies i els sacrificis no són suficients per enfosquir la seva vida. L'evolució del protagonista li permet acceptar i conèixer millor la seva homosexualitat, interioritzada i consumada. Refugiar-se en una altra pell és de vegades el millor bàlsam quan els records et fan viatjar al passat. Les pinzellades líriques de la segona meitat del llibre -on hi trobem alguns aforismes, apunts de vida, passatges reflexius- no defugen la sordidesa de les històries narrades. Una narració desfeta en trossos que retrata des del barri on viu fins a la realitat de país. Esprem la bellesa dels actes quotidians i s'aferra al cant solemne de la vida. Malgrat tot, ell, «un ens de color nascut d'una mare humana, en la foscor a la recerca de felicitat» segueix volant com una papallona monarca.

ETIQUETES EDITORIAL ANAGRAMA IDENTITAT LGTBI LITERATURA D'ESTATS UNITS

MARIO GUERRERO OCEAN VUONG